

**Poročilo o poskusnem
preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole
v šolskem letu 2023/2024**

Državni izpitni center

Državni izpitni center
2024

Poročilo o poskusnem preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole v šolskem letu 2023/2024

Avtorica: *Tanja Jakelj*

Izdal: *Državni izpitni center*

Računalniški prelom: *Peter Škrj*

KAZALO VSEBINE

1	Uvod.....	4
2	Priprava gradiva za poskusno preverjanje	4
3	Izvedba poskusnega preverjanja	4
3.1	Prijava šol in izbira vzorca šol.....	4
3.2	Dostava gradiva	5
3.3	Priprava in potek poskusnega preverjanja.....	5
4	Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja	6
4.1	Moderacija navodil za vrednotenje	6
4.2	Vrednotenje preizkusov	6
5	Analiza dosežkov.....	7
6	Zaključek	7

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Število prijavljenih šol in učencev po letih.....	5
--	---

1 Uvod

V šolskem letu 2023/2024 smo na pobudo Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja (v nadaljevanju DK za vodenje NPZ) in ob podpori ministrstva, pristojnega za šolstvo, ponovno izvedli poskusno preverjanje znanja v 3. razredu. Preverjali smo doseganje ciljev in standardov znanja, stopnjo znanja pri nalogah na višji taksonomski ravni in znanje učencev¹ pri reševanju nalog ob umetnostnem besedilu pri preizkusu znanja iz slovenščine. V poročilu smo pripravili pregled postopkov in opis posebnosti med izvedbo poskusnega preverjanja.

2 Priprava gradiva za poskusno preverjanje

Konzulenti, ki jih vodi predsednik predmetne komisije za posamezni predmet, so v skladu z *Rokovnikom izvedbe poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu v šolskem letu 2023/2024* pripravili gradivo za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu iz matematike, slovenščine, italijanščine in madžarščine. Predmetni komisiji (v nadaljevanju PK) za slovenščino in matematiko sestavljajo predsednik in štirje konzulenti (trije učitelji razrednega pouka in predstavnik Zavoda Republike Slovenije za šolstvo), PK za italijanščino in madžarščino pa pri posameznem predmetu predsednik, ki je hkrati predstavnik Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, ter trije konzulenti.

Naloge, ki so jih pripravile PK, je Državni izpitni center (v nadaljevanju Ric) oblikoval v končne preizkuse znanja, pripravljene za tisk. V procesu oblikovanja je bila zaradi vnosa strokovnih in lektorskih popravkov ter slikovnega gradiva potrebna vrsta pregledov, s katerimi so bile odpravljene morebitne napake. Postopek je potekal s sodelovanjem strokovnega delavca Rica, predsednika PK in zunanjih pregledovalcev gradiva. Poskusno preverjanje je potekalo tudi na osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom in na dvojezičnih osnovnih šolah, zato je bilo gradivo iz matematike ustrezno prevedeno v italijanski in madžarski jezik. Za učence s posebnimi potrebami preizkusi niso bili prilagojeni. Šola je lahko sama prilagodila izvedbo pisanja (podaljšan čas pisanja, prekinitve pisanja po potrebi, pisanje v posebnem prostoru ...) za tiste učence, ki imajo odločbo o usmeritvi in s tem zanje velja prilagojeno izvajanje preverjanja in ocenjevanja znanja pri pouku.

Za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu smo natisnili 10931 izvodov preizkusa iz slovenščine, 11027 izvodov preizkusa iz matematike, 75 izvodov preizkusa iz italijanščine in 21 izvodov preizkusa iz madžarščine.

3 Izvedba poskusnega preverjanja

3.1 Prijava šol in izbira vzorca šol

V oktobru je ministrstvo, pristojno za šolstvo, poslalo vabilo osnovnim šolam k vnovičnemu poskusnemu preverjanju znanja v 3. razredu. Sodelovanje v poskusnem preverjanju je bilo prostovoljno. Šole, ki so se odločile za sodelovanje, so morale na preverjanje prijaviti vse učence 3. razreda, učenci pa so opravljali preizkus pri obeh predmetih (matematiki in učnem jeziku).

Prijave so potekale do sredine novembra prek spletne strani eRic. Letos je Ric za vzorčne šole izbral vse prijavljene šole in s tem zagotovil statistično primerno velik vzorec. Vse prijavljene šole so morale preverjanje znanja opraviti po vnaprej določenem rokovniku in v skladu z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, Ric pa je po koncu poskusnega preverjanja za vzorčne šole pripravil analizo dosežkov učencev in jo objavil na spletni strani <https://eric.ric.si>.

---

¹ Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

Na poskusno preverjanje znanja v 3. razredu se je prijavilo 251 šol, z 11027 učenci. V letošnjem šolskem letu je bilo prijavljenih 2112 učencev več kot v šolskem letu 2022/2023. Zaradi opravičljivih razlogov pa so naknadno štiri šole izstopile iz vzorca.

Za primerjavo po letih je priložena tabela s številom prijavljenih šol in učencev.

Preglednica 1: Število prijavljenih šol in učencev po letih

Šolsko leto	Število prijavljenih šol	Število prijavljenih učencev
2023/2024	251	11027
2022/2023	210	8915
2021/2022	177	6786
2020/2021	142	5715
2019/2020	/	/
2018/2019	131	5479
2017/2018	111	4418

3.2 Dostava gradiva

Gradivo za poskusno preverjanje znanja so uslužbenci Pošte Slovenije na šole dostavili teden dni pred izvedbo preverjanja. Podružnične šole so gradivo prejele na matični šoli. Šole so potrdile ustreznost prejetega gradiva.

Na dan dostave gradiva so bile na spletni strani eRic objavljene tudi naslovnice preizkusov. Z naslovnice so učitelji lahko razbrali, katere pripomočke potrebujejo učenci pri preverjanju, in se seznanili s kratkimi navodili, namenjenimi za učenca pred začetkom reševanja preizkusa.

3.3 Priprava in potek poskusnega preverjanja

Pred izvedbo poskusnega preverjanja so se morale šole seznaniti z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, v katerih sta podrobno opisana priprava na izvedbo in potek poskusnega preverjanja.

Šole so morale na šifre, ki jih je pripravil Ric, napisati ime in priimek učencev, ki so opravljali preverjanje, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje osebnih podatkov o učencih 3. razreda in zato ni mogel vnaprej pripraviti šifer z imeni in priimki učencev. Šola je morala učence seznaniti z dovoljenimi pripomočki, ki so jih lahko uporabljali pri pisanju. Prav tako se je morala pripraviti tudi na prilagojeno izvedbo preverjanja znanja za učence s posebnimi potrebami (pisanje v posebnem prostoru ...).

Razredni učitelj je gradivo prevzel pred začetkom pouka na dan pisanja, preverjanje pa je izvedel med poukom. Za izvedbo je potreboval 60 minut, učenci pa so imeli za pisanje na voljo 45 minut.

Med pisanjem preizkusov nismo zaznali težav.

4 Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja

4.1 Moderacija navodil za vrednotenje

Dan po pisanju poskusnega preverjanja pri posameznem predmetu so uslužbenci Pošte Slovenije na vzorčnih šolah pobirali vzorec rešenih preizkusov, ki sta jih PK in Ric potrebovala za izvedbo moderacije. Učitelji so po pisanju v šoli fotokopirali rešene preizkuse četrtega in zadnjega učenca/učenke po abecednem vrstnem redu vsakega oddelka (za matematiko in slovenščino). V oddelkih, ki so imeli manj kot pet učencev, so učitelji fotokopirali preizkus zadnjega učenca/učenke po abecednem vrstnem redu. Pri fotokopiranju so morali učitelji prekriti ime in priimek učenca, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje podatkov o učencih 3. razreda. Ric je tako prejel okoli 900 rešenih preizkusov za matematiko in okoli 900 rešenih preizkusov za slovenščino. Z izbranim vzorcem rešenih preizkusov je po nekaj dneh, ki so minili od pisanja, potekala moderacija. Na moderaciji so sodelovali konzultanti in predsednik posamezne PK ter strokovni delavec Rica. Osnovne šole z italijanskim učnim jezikom in dvojezične osnovne šole niso pošiljale vzorca fotokopiranih preizkusov znanja na Ric. Za italijanščino je bila moderacija izvedena pred vrednotenjem samim, moderacija za madžarščino pa je bila izvedena na daljavo, na podlagi vzorca fotokopiranih rešenih preizkusov, ki so jih konzulentke prevzele na šoli.

4.2 Vrednotenje preizkusov

Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja v 3. razredu je potekalo na klasičen način. To pomeni, da učitelji preizkusov niso vrednotili elektronsko, ampak so popravne znake in doseženo število točk zapisovali v preizkus. Nato so izpolnili še obrazec za točkovanje. Preizkuse poskusnega preverjanja so vrednotili učitelji šole, ki izpolnjujejo pogoje za poučevanje na razredni stopnji. Določil jih je ravnatelj, učiteljev pa ni bilo treba prijavljati prek eRica. Pri vrednotenju so morali učitelji upoštevati *Moderirana navodila za vrednotenje* in navodila za izpolnjevanje obrazca za točkovanje, ki so bila poleg preizkusa na dan začetka vrednotenja objavljena na spletni strani eRic.

Vrednotenje preizkusov pri posameznem predmetu je potekalo več dni, le pri italijanščini sta bila moderacija in vrednotenje izvedena na isti dan.

Ocenjevalcem je bila v času vrednotenja na voljo pomoč konzulentov in predsednika komisije.

5 Analiza dosežkov

Po končanem vrednotenju so osnovne šole poslale vse izpolnjene obrazce za točkovanje na Ric. Obrazce smo optično odčitali in tako zbrali podatke o dosežkih učencev na poskusnem preverjanju. Ric je pripravil osnovne statistične podatke za vse prijavljene šole in za učence posamezne šole. Za druge osnovne šole pa je pripravil informacijo o povprečju vseh učencev šol, ki so opravljali preizkus. Podatke smo objavili na spletni strani eRic.

Do septembra 2024 so konzultenti in predsedniki PK pripravili vsebinsko analizo nalog in dosežkov učencev šol, ki so sodelovale pri preverjanju.

Dokumente s statističnimi podatki o dosežkih vseh sodelujočih učencev na poskusnem preverjanju in vsebinske analize smo objavili na splošni spletni strani Rica, dosežke učencev posamezne šole pa na spletni strani eRic.

6 Zaključek

Ugotovitve ponovnega poskusnega preverjanja znanja in analiza dosežkov bodo podlaga za nadaljnje razmišljanje o ustreznosti preizkusov in posameznih nalog za zunanje preverjanje znanja ob koncu 3. razreda.

Ocenjujemo, da je bila ponovna izvedba poskusnega preverjanja znanja uspešna. K temu so v marsičem pripomogli predsedniki in konzultenti PK, ki jim je z ustvarjalnim in visoko strokovnim delom uspelo pripraviti kakovostno gradivo za izvedbo poskusa ter vsebinske analize dosežkov in nalog. Prav tako so k uspešni izvedbi veliko pripomogli strokovni delavci šol, prijavljenih na poskusno preverjanje, ki so izkazali visoko stopnjo sodelovanja in prilagajanja novim situacijam ter prispevali koristne informacije.

Ric se vsem sodelujočim zahvaljuje za uspešno in strokovno opravljeno delo.